

Novinky

obce Hradištko-Kersko

Podzim / číslo 55 / ročník XIV / září 2024

zdarma

Podzimní pranostiky

- ♦ V září sic slunce ještě hodně svítí, ale kabát již připravený musíš mít.
- ♦ Mlhy v říjnu - sněhy v zimě.
- ♦ V říjnu mráz a větry - leden, únor teplý.
- ♦ Když začátkem listopadu sněží, pak mívá sníh výšku věží.
- ♦ Studený listopad - zelený leden.

V podzimním vydání Novinek naleznete:

- Slovo starosty
- Křesťanské okénko
- Vichřice v Hradištku
- Materiální sbírka
- Svatba Bungalovy Kersko
- Blahopřání oslavenčům
- Zahájení školního roku 2024/2025
- Mateřská škola
- Zebra se za Tebe nerozhlédne
- Knihovna Hradištko
- Klub důchodců
- František Alexander Elstner
- Rozloučení s létem v Kersku
- Cyklovýlet s panem Václavem Kořánem
- Jezdecká škola Equus Kinsky
- Tenisový klub Kersko
- Letošní extrémní projevy počasí
- Historie obce

Vážení spoluobčané,

toto číslo vychází v době, kdy se naše země vzpamatovává z ničivých povodní, které ji postihly. Obec Hradištko naštěstí toto živelné nebezpečí nepostihlo, jelikož jsme situováni na náplavách a Labe je v těchto místech na velkou vodu díky regulacím připravené (alespoň prozatím).

Velmi děkuji našim občanům, kteří projevili svoji vůli pomoci lidem postiženým záplavami, a velmi štědrě přispěli do charitativní sbírky. Pomoc jsme směřovali do obce Višňová na Liberecku, která byla postižena ničivou povodní hned dvakrát.

Pan starosta Scheidl mě požádal, abych poděkoval všem našim občanům, kteří se na sbírce podíleli, což tímto činím.

Hradištko a Kersko ale postihla jiná nepřízeň počasí, která poznamenala vzhled obce. Silný vítr se prohnal naší obcí a způsobil škody. Lípa svobody byla velmi poškozena a podobně dopadl i vánoční smrk. Budeme muset zajistit jiný vánoční strom. Některé stromy, jako například smrk před budovou OÚ nebo v parku v centru obce, byly větřným živlem vyrvány z kořenů a bylo nutno přistoupit k jejich likvidaci. I soukromý majetek byl poškozen,

pozvali jsme proto do obce naši pojišťovací makléřku, která pomohla obyvatelům, poškozeným živlem, se sepsáním pojistných událostí. Také jsme ihned vzniklou situaci projednali s odborníkem, dendrologem, který postupně zajistil odborné ošetření poškozených stromů. Velký dík patří příslušníkům HZS, kteří v naší obci zasahovali bezprostředně po větru a zajistili odstranění všech nebezpečných, zlomených nebo nakloněných větví a stromů.

V Kersku se při nedávných vydatných deštích velmi osvědčilo vyčištění a prohloubení vodotečí a příkopů, voda se nikde

nezadržovala a průběžně odtékala přes rybník dále Velenským potokem.

Doufám, že jsme si svůj podíl neštěstí jako celá republika již vybrali a budeme se moci soustředit na další rozvoj naší krásné země.

Prázdniny utekly a naše děti opět nastoupily do školy. Prvňáčků máme dvanáct a dětí ve škole celkem 46, což po znovuotevření školy ještě nebylo.

Mrzí mě nedodržení slibu, že nový školní rok bude již zahájen i v nových učebnách. Do výběrového řízení se přihlásil pouze jeden subjekt, jehož podmínky realizace stavby nebyly pro obec akceptovatelné. Proto bylo výběrové řízení zrušeno. V současné době připravujeme vypsání nového VŘ. Doufám, že se přihlásí více uchazečů a stavba bude úspěšně provedena. Na tuto stavbu se nám podařilo získat dotaci prostřednictvím MAS Podlipansko ve výši 2,5 mil. Kč.

Jak se zkracuje den a prodlužuje noc, jistě jste si mnozí všimli, že nové veřejné osvětlení již po drobných problémech funguje a jistě přispívá ke zlepšení vzhledu naší obce. V Kersku bychom chtěli v co nejkratším čase alespoň nasvítit autobusovou zastávku Branaldova. Projekt nového veřejného osvětlení na betonce a podél silnice na Semice byl již předán na stavební úřad do Sadské a nyní čekáme na vydání stavebního povolení. Předpokládaná realizace výstavby je příští rok.

Kersko si připomnělo 90. výročí svého založení. Byla to vize pana Hyrosse - vilové město sloužící k rekreačním účelům pro movitější občany převážně z Prahy. Hlavním protagonistou celé vzpomínkové akce se stal pan Mgr. Václav Kořán. Poznávacího cyklovýletu se zúčastnilo neuvěřitelných 60 cyklistů a s fundovaným výkladem historie ujeli s panem Kořánem 29 kilometrů. Velmi zajímavé a perfektně připravené bylo i povídání o historii spojené s promítáním histo-

rických obrázků a filmů v restauraci U Pramene. Také pan René Elstner si zaslouží náš obdiv. Podařilo se mu zajistit velké množství vzpomínkových filmů z akcí, které v uplynulých letech byly pořádány různými spolky v Kersku. Oběma pánům bych chtěl za jejich péči a pečlivost při zajištění této vzpomínky poděkovat. Velmi si vážím toho, že zde žijí lidé, kteří udržují povědomí o místní historii a umí zorganizovat tak zajímavou událost.

„Rozloučení s létem“ byla velmi zdařilá akce pro děti v Kersku. Za skvělou přípravu a průběh patří velký DÍK zahrádkářům a hlavně rodině Meliškových. Podrobnosti k tomuto naleznete v samostatném článku.

Na závěr bych Vám chtěl popřát hezké babí léto, mnoho podzimních slunečních dnů a houbařům bohaté úlovky.

*Ing. Vlastimil Šesták
starosta obce*

Upozornění pro občany

Výsledky krajských voleb v obci Hradištko-Kersko

Volební účast 36,04 %
Počet platných hlasů 219

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
- 74 hlasů

ANO 2011
- 49 hlasů

SPOLU (ODS + TOP 09 + KDU-ČSL)
- 45 hlasů

SPD, Trikolora a PRO
- 11 hlasů

Česká pirátská strana
- 11 hlasů

STAČILO! - SPOJENÁ LEVICE
- 9 hlasů

PŘÍSAHA občanské hnutí
- 5 hlasů

Švýcarská demokracie
- 4 hlasy

DSZ - ZA PRÁVA ZVÍŘAT
- 3 hlasy

Zelení a SEN 21
- 2 hlasy

JISTOTA A BUDOUCNOST
- 2 hlasy

Sociální demokracie
- 2 hlasy

ANO LEPŠÍ ČESKO S MIMOZEMŠTANY
- 1 hlas

ČISTÝ A BEZPEČNÝ KRAJ
- 1 hlas

Svoz nebezpečného odpadu

Proběhne v naší obci v sobotu **5. 10. 2024**. Vozidlo odvázející nebezpečný odpad bude stát u obecního úřadu dopoledne **od 9:25 - 9:45 hod.**

Do nebezpečného odpadu patří:

- absorpční činnidla a filtrační materiály (hadry od olejů)
- obaly obsahující zbytky NO
- pneumatiky (pouze osobní, bez disků)
- baterie a akumulátory (olověné)
- kyseliny
- zářivky
- vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodivky (lednice)
- barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky
- monočlánky
- vyřazené TV, monitory, počítače a jiné drobné elektroodpady
- motorové oleje, olejové barvy

Odpad musí být předán od občanů přímo posádce (z ruky do ruky), nikoli hromadě na sběrném místě. Pokud se tak nestane, posádka nemá povinnost nahromaděný odpad převzít.

!!! Při mobilním svozu odpadu nebude posádka přebírat - eternit, asfaltové lepenky a jiné nebezpečné stavební odpady, podnikatelské odpady včetně elektroodpadů pocházejících z podnikatelské činnosti, jehly, nespotřebovaná léčiva /rtuť a rtuťové teploměry !!!

Fotografie titulní strana: Bronislav Kuba

Aktuální informace

o činnosti a dění v obci jsou pravidelně uveřejňovány na oficiálních webových stránkách naší obce.

www.hradistko-kersko.cz

Uzávěrka zimních Novinek

Uzávěrka zimního čísla Novinek je 4. 12. 2024. Příspěvky dodané po termínu uzávěrky budou zveřejněny v jarních Novinkách. Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav a krácení rozsáhlých příspěvků. Redakce nezodpovídá za názory čtenářů.

Křesťanské okénko

Milí čtenáři,

v letošním roce, si připomínáme 600 let od úmrtí Jana Žižky z Trocnova.

I v dnešní době se setkáváme s protichůdnými názory na Jana Žižku. Nekončící střety o Žižku může nezasvěcený pozorovatel vnímat jako paradox.

Slavný husitský hejtman strávil na jevišti velkých dějin pouhých pět let a deset týdnů (od 30. července 1419 do 11. října 1424). Čas velmi krátký, avšak dostatečný k tomu, aby vryl do historie hlubokou stopu.

Jan Žižka z Trocnova, český válečník a husitský vojevůdce jedna ze slavných postav české historie vůbec, muž, jenž je v době své největší slávy nazývaný "husitský kníže", přichází na svět někdy kolem roku 1360 v jižních Čechách, v Trocnově, na Českokubovicku.

Dvanáctiletý Jan, po zranění mečem přichází o levé oko. Též je známo, že se mu jako trocnovskému hospodáři nedaří, a že nakonec o své hospodářství přichází.

V prvním desetiletí 15. století Jan Žižka, společně s mnoha dalšími zchudlými jihočeskými zemany, bojuje proti expanzivním snahám rodu Rožmberků – je členem skupiny lapků a zbojníků lupiče Matěje, která ničí a přepadávala rožmberský majetek.

V roce 1409 Jan získává od krále Václava IV. Lucemburského amnestii, v letech 1410-11 se účastní válečných tažení proti řádu německých rytířů v Polsku. V roce 1412 pak Žižka vstupuje do služeb krále Václava IV. a usazuje se v Praze.

Pod vlivem kázání Jana Husa se v následujících letech Jan Žižka přikloní k husitským idejím, stává se s ním zanícený stoupenec reformace – 30. července roku 1419, se aktivně účastní první pražské (novoměstské) defenestrace, vedené Janem Želivským. Na podzim téhož roku Jan Žižka z Trocnova odchází v čele radikálně orientovaných husitů do Plzně, v jejímž okolí pak svede v bojích proti katolickým pánům své první vítězné bitvy jako husitský vojevůdce (bitva u Nekmíře, bitva u Štěnovic).

V březnu roku 1420 Jan Žižka z Trocnova se svými stoupenci Plzeň opouští (tlak katolíků je stále silnější, situace v Plzni je pro husity jen stěží udržitelná) a vydává

se jihovýchodním směrem – do Sezimova Ústí, centra jihočeských husitů. Během této cesty jsou pak husitské oddíly 25. března 1420 u Sudoměře napadeny vojskem katolických pánů z Písku a Strakonice – toto střetnutí končí slavným vítězstvím husitů. Po svém vítězství husité přicházejí na Tábor a Jan Žižka z Trocnova se stává jedním ze čtyř tábořských hejtmanů.

Po vyhlášení první křížové výpravy proti českým zemím a po příchodu křížáckých vojsk, vedených římskoněmeckým císařem Zikmundem Lucemburským se Jan Žižka z Trocnova v čele tábořských husitů vydává na pomoc Praze, která je křížáckou výpravou obležena - 14. července 1420 je svedena legendární bitva na pražském Vítkově, kde spojené síly tábořských husitů a Pražanů nad křížáckým vojskem vítězí.

Po vítězství na Vítkově se Jan Žižka z Trocnova stává jednou z největších husitských autorit – v následujících letech nebude v českých zemích silnějšího a respektovanějšího vojevůdce.

V únoru roku 1421 potkává Žižku osobní neštěstí – při obléhání hradu Rábí přichází i o druhé oko. V červnu zvolen čáslavským sněmem do prozatímní zemské vlády a podílí se (již jako vrchní hejtman Tábora) na likvidaci nejradikálnějších částí tábořských husitů – pikartů a adamitů. V letech 1421-1422 se Jan Žižka účastní mnoha bitev v oblasti středních Čech, 7. ledna roku 1422 pak poráží (jako slepý vojevůdce) u Havlíčkova (Německého) Brodu vojska druhé křížové výpravy proti českým zemím.

V roce 1423 Jan opouští, po sporech s tamními kněžími Tábor a odchází do východních Čech, kde zakládá společně s tamními orebity tzv. Menší Tábor, jehož politickým programem je Žižkův vojenský řád. Žižka je zastáncem programu čtyř artikulů pražských a podporuje spíše střední měšťanské vrstvy. V létě roku 1423 se zmocňuje Hradce Králové, poté se musí bránit koalici tvořené konzervativní utrakvistickou šlechtou, která se spojila s Pražany a částí šlechty katolické – nicméně, v prvních měsících roku 1424 se Žižkovi daří získat si na svoji stranu některé ze spojenců Tábora a v bitvě u Malešova (7. června 1424) pak nad kališnicko-pražsko-katolickou koalici zvítězí. V následujících týdnech Jan Žižka postupně obsadí Kouřim, Nymburk, Český Brod, v srpnu roku 1424 pak stojí Jan Žižka v čele svých vojsk před Prahou – od jejího obsazení nakonec ale ustoupí, když s jejími představiteli uzavře smír.

Po těchto událostech se české husitské hnutí opět spojuje, Pražané, Žižkovi orebité i táborité se dohodnou, že společnými silami vytáhnou proti Moravě, ovládané Albrechtem Rakouským.

Při tomto tažení pak život Jana Žižky končí - 11. října roku 1424 náhle a nečekaně, po krátké chorobě, umírá při obléhání města Příbramě.

K vysvětlení a pochopení řady úžasných Žižkových vítězství a vítězství husitů nad nepřátelskou přesilou nestačí brát v úvahu jen podmínky a příčiny postižitelné pohledem světa, jako kupříkladu osobní statečnost Žižkových bojovníků, vojvodcovské schopnosti Žižkovy, zoufalou odhodlanost našich předků v situaci přepadení a ohrožení. Šlo o statečnost plynoucí z vědomí, že bojují na správné straně. Že bojují za Boží věc, že nehájí jen sami sebe. Proto také mohou spoléhat, že sám Hospodin pomůže vítězně vybojovat svůj boj proti svým nepřátelům.

Od biblických dob až podnes musí církev, která skutečně náleží svému Pánu, znovu a znovu osvědčovat svou věrnost i v postavení menšiny, která stojí proti většině stranící zlému. I Kristus sám byl v menšině proti svým odpůrcům. Věděl však, že plní Otcovu vůli, a proto necouvl.

Praví křesťané dobře vědí, že ke spáse vede nesnadná cesta. Zásadní význam tady má na prvním místě silná vnitřní motivace Božích bojovníků: hluboká, pevná víra, že Hospodin, stejně jako kdysi u Izraelců, vždy ochrání své věrné a sám za ně bojuje a že i Kristus splní svá zaslíbení daná věrným následovníkům, kteří na něho s důvěrou spoléhají, Jemu přece patří konečný triumf i soud, kdežto temné síly zla triumfovat nesmějí. Víra Jana Žižky byla víra opravdového křesťana. Uměl tak dávat svým vojákům víc než jen dobré rozkazy z hlediska ryze vojenského.

Postoj Žižkův i husitů byl motivován poslušností Božího slova tlumočeného Písmem.

Hejtmana husitských vojsk Jana Žižku chápe mnoho lidí jako hrdinu, mnoho jako odstrašující případ člověka - žoldáka v dějinách. Rozjímáme nad tím, kým jsme my, a jak jednou budou naši následovníci hodnotit naše činy, jak jednou bude před Božím soudem hodnotit Bůh nás!

Radka Ziková, DiS
Kazatelka Církve československé husitské v Poděbradech

Vichřice v Hradištku

V sobotu 27. července se večer, asi tak ve 22.15 hodin, přehnala Kerskem a Hradiškem silná bouřka spojená s vydatným deštěm a větrem. Celá událost trvala přibližně 5 minut, ale napáchala mnoho škod v naší obci.

Vichřice polámala a vyvrátila mnoho stromů, odnesla tašky a hřebenače ze střech, totálně zničila čtyři auta, odnesla nebo poponesla mnoho věcí, převrátila karavan, shodila 2 lampy veřejného osvětlení, ulomila nebo ohnula dopravní značky, ...

Také velmi poškodila symbol naší obce, stoletou lípu u kapličky a vánoční smrk v parku.

Poděkování

Starosta obce pan Vlastimil Šesták předal dárkový koš panu Mgr. Václavu Kořánovi jako poděkování za organizaci a přípravu slavnostní akce k 90. výročí založení Kerska.

Pokud chcete jít fandit našim fotbalistům, zde je přehled zápasů:

5. 10. 2024	16:00 hod.	TJ Hradištko	FK Litovel, mládež B
13. 10. 2024	15:30 hod.	Sokol Kounice	TJ Hradištko
19. 10. 2024	15:30 hod.	TJ Hradištko	Sokol Stratov B
26. 10. 2024	14:30 hod.	Čechie Chrást	TJ Hradištko
2. 11. 2024	14:00 hod.	TJ Kamenné Zboží	TJ Hradištko

Veřejné osvětlení

Na konci prázdnin proběhla v obci poslední fáze rekonstrukce veřejného osvětlení - vytahování původních lamp.

Materiální sbírka

Poděkování

Děkuji všem štedrým dárcům, kteří přispěli materiální pomocí postiženým záplavami. Děkuji i firmám, které zapůjčily automobily k dopravě pomoci na určené místo i všem, kteří pomáhali s nakládáním věcí.

Pomoc byla směřovaná do obce Višňová na Liberecku. Obyvatelé obce Višňová měli velkou smůlu, že jejich bydliště bylo při této přírodní katastrofě zaplaveno dokonce dvakrát.

První auto s humanitární pomocí bylo vypraveno již ve čtvrtek 19. září, v neděli 22. září odjela auta dvě a v pondělí 23. září následovalo další.

Spolu s materiální pomocí jsme jako obec poskytli finanční dar ve výši 70.000,- Kč, které ve Višňové využijí dle vlastního uvážení.

Ještě jednou všem moc děkuji, musím přiznat, že množství darů od našich spoluobčanů mě zcela ohromilo.

*Ing. Vlastimil Šesták
starosta obce*

Blahopřejeme !

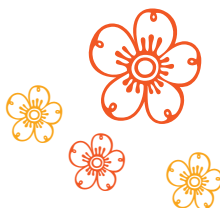
Občanům, kteří oslavili nebo oslaví 70 a více let přejeme především pevné zdraví a hodně klidu a spokojenosti.

V měsíci říjnu oslaví narozeniny paní Miluška Koštířová, Jaroslava Baďurová, Anna Jonášová, Miluše Ziková a pánové Stanislav Fišer, Václav Cidlina a Vladimír Šanda.

Listopadovými oslavenci jsou paní Ivana Košinová, Oldřiška Zahrádková, Jitka Krejčíková, Helena Hezinová, Zdenka Hauserová, Alena Davidovičová, Jitka Kovářiková a pánové Milan Hnyk, Karel Miškovský, Stanislav Kovářík, Karel Vojta, Jaroslav Kabeláč a Sylvestr Odehnal.

V prosinci oslaví narozeniny paní Marcela Sasková, Marie Beníková, Garika Langerová, Hana Bláhová, Miloslava Sekyrková, Eva Vostřáková a pánové Vlastimil Řehák a Jiří Čermák.

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme!

Svatba Bungalovy Kersko

V sobotu 24. srpna, za krásného letního počasí, se v Bungalovech v Kersku konala romantická svatba.

Společné Ano potvrdili novomanželským polibkem před svědky nevěsta Lenka Dolejská a ženich Tomáš Roučka.

Novomanželům přejeme hodně štěstí na společné cestě životem.

Cestička k domovu Karel Václav Rais

Cestička k domovu známě se vine.
Hezčí je krásnější než všechny jiné.

Douška a šalvěj kolem ní voní,
nikde se nechodí tak jako po ní.

A kdybych na světě bůhví kam zašel,
tu cestu k domovu vždycky bych našel.

A kdybych ve světě smutně se míval,
na téhle cestičce vždy bych si zpíval.

Základní a Mateřská škola Hradištko

Školní rok 2024/2025

Naše mateřská škola se 2. září otevřela pro 31 dětí a škola přivítala po prázdninách v lavicích celkem 46 žáků. To je zatím největší počet od znovuotevření školy.

Všudypřítomný smích, povyk a rozsmáté tváře dětí svědčily o tom, že se do školy všichni těšili. Co však přinese nový školní rok?

Velké zklamání pro nás nastalo již během prázdnin, kdy jsme očekávali, že se začne stavět kontejnerová škola, která by mohla ve dvou nových třídách pojmout až 30 dětí. Bohužel se tak nestalo, a tak se 46 dětí rozdělilo do dvou velkých a jedné malé třídy. Přesto stále věříme, že i když ne v tomto školním roce, tak v tom dalším se to určitě povede a žáci se se tak budou moci rozdělit do čtyř tříd. Byl by to hezký dárek ke 130. výročí otevření naší staré školní budovy.

Zahájení školního roku a první nesmělé krůčky prvňáčků a nových dětí do školky je vždy velký krok v jejich životě. A právě tento den

je k překonání těchto překážek důležitá paní učitelka, kamarádi a školní prostředí, které je nenahraditelné a pro náš vývoj tak potřebné. I letos první rozpačité krůčky pomohl překonat maminčin úsměv na tváři.

Jménem vedení obce přišel pozdravit školu pan starosta Vlastimil Šesták. Ten popřál všem školákům hodně pěkných zážitků a úspěchů a předal jim milé dárky, které rozpustily zbytky obav.

Dvanáct prvňáčků přivítala paní učitelka Hana Maudrová, která začínající žáky ošerpovala a dostali sladkou vzpomínku na tento významný den. Poté byli představeni i ostatní žáci jednotlivých ročníků.

Školní rok byl ve školce i ve škole zahájen a my přejeme všem dětem, jejich rodičům a pedagogickému sboru úspěšný školní rok se vším, co k němu patří.

*Mgr. Marcela Šteffková
ředitelka MŠ a ZŠ*

Základní škola a Mateřská škola Hradištko

pořadatel ve spolupráci se smalldragonboats.cz

12. ročník závodu malých dračích lodí

Závod dračích lodí, který se měl pořádat 21. září 2024 byl zrušen z důvodu nepříznivého počasí a povodňové situace.

Závod bude přeložen na jaro 2025.

O novém termínu jednáme a budeme Vás včas informovat.

Mateřská škola Hradištko

Letní prázdniny skončily a nám začíná další rok v naší školce.

2. září jsme přivítaly děti, které už školku dobře znají, ale i dětičky, které šly do školky úplně poprvé. Jako každý rok se odloučení od maminek a tatínků neobešlo úplně bez slziček. Nicméně, nakonec děti zjistily, že se tady nemusí ničeho bát a že je to tu vlastně prima.

Protože ve školce je spousta nových kamarádů, můžeme si hrát, cvičit, zpívat, tvořit, hodně si povídat, chodit ven na procházky nebo si pohrát na zahradě, v lese i na hřišti.

Začíná podzim a nás čekají již tradiční návštěvy knihovny, venkovní hry a aktivity, kdy například na zahradě stavíme mandaly z podzimních přírodnin.

V listopadu nás navštíví Ekocentrum Huslík s programem o zvířátkách a již nyní všichni se velmi těšíme na oslavu Halloweenu, spojenou se strašidelnou stezkou pro děti i rodiče.

V prosinci rozsvítíme vánoční stromeček u Kapličky, budeme se těšit na příchod Mikuláše, u rybníka ozdobíme stromeček pro zvířátka různými dobrotami. Také v naší mateřské škole s dětmi uspořádáme Vánoční besídku pro rodiče a když budeme opravdu hodní, určitě přiletí i Ježíšek.

Jako vždy, se budeme snažit, aby děti ve školce byly v letošním roce šťastné, chodily do školky rády a opět se toho mnoho naučily.

Za kolektiv MŠ
Jana Pazderová

Zebra se za Tebe nerozhledne

Preventivní akce Zebra se za tebe nerozhledne probíhala celý první zářijový týden.

Dne 5. září 2024 se policisté Územního odboru Nymburk zaměřili na projekt v obci Sadská, konkrétně na Základní školu Sadská. Před začátkem školy dohlíželi policisté Dopravního inspektorátu Nymburk na bezpečné přecházení vozovky.

Policejní preventista odměnil děti za vzorné přecházení a dodržování dopravních předpisů děti reflexními prvky, aby tak zvýšili svoji viditelnost na komunikacích.

Následně se policisté DI a preventista přesunuli do tříd prvního stupně, kde probíhaly besedy a přednášky na téma Zebra se za tebe nerozhledne, které byly zaměřeny na bezpečnost v silničním provozu s ohledem na nový školní rok.

por. Bc. David Janků
preventista
PČR Územní odbor Nymburk

Knihovna Hradištko

Co děláme v naší knihovně v době letních prázdnin

Léto v knihovně bývá již tradičně klidnějším obdobím. Děti ze školy i školky jsou na prázdninách a dospělí se chystají na dovolenou. Čtenářů tedy chodí méně, ale zase je čas na doplnění knižního fondu novými knihami, přebalování poškozených obalů knih, na drobné opravy poškozených knih i na úklid ve skříni s potřebami na tvoření s dětmi.

Nové knihy v naší knihovně

V září, po návratu školáků, je v knihovně veseleji. Letos se školáci budou střídat po 14. dnech, jednu středu vždy přijdou do knihovny prvňáci a další zase druháci se třetáky, aby se sem pohodlně vešli a mohli poslouchat čtení příběhů a přitom něco vyrábět, malovat apod. Od října budou knihovnu navštěvovat i děti ze školky a už se na ně moc těším. Tradičně začneme pohádkou O Pejskovi a Kočičce.

Budeme nadále pokračovat v účasti na celostátním projektu Celé Česko čte dětem, protože čtení příběhů a pohádek obohacuje slovní zásobu a rozvíjí fantazii dětí. Moc se na to těším.

Prvňáci poprvé v knihovně, ale se všemi se již známe ze školky

Druháci vyráběli káču (neboli vlčka) z papíru a všem se moc povedly.

Informace o akcích knihovny naleznete na: www.knihovna-hradistko.estranky.cz nebo na facebooku pod názvem **Knihovna Hradištko**

Na Vaši návštěvu se moc těším

knihovnice Jana Šestáková

pozdvánka

Beseda o vaření

Zveme Vás na besedu s panem Pavlem Braňkou.

Vyučil se kuchařem a velkou část života strávil na moři jako člen posádek lodí Československé námořní plavby. Jeho zápisky a vzpomínky z tohoto období (první část) vyšly knižně v nakladatelství Mare-Czech, Praha.

Láska k historii přivedla autora k napsání rozsáhlého románu, který po dvanácti letech práce vyšel v roce 2010. Žil v USA, v Německu a od roku 2004 ve Velké Británii.

Dovoluji si Vás pozvat na besedu s Vládou Libým o cestování s ruksakem na zádech. Promítneme si obrázky z cest a dozvíme se mnoho zajímavostí z cesty po Evropě.

Klub důchodců

Dovolené a prázdniny máme za sebou, a pomalu se budeme připravovat na konec roku a vše, co k tomu patří.

Léto bylo letos hezké, skoro až moc teplé, a špatně zakončené tou hroznou povodní. Ale je dobré jak si lidé pomáhají a cítí s těmi, kdo byli postiženi touto katastrofou. My už v našem věku nemáme sílu pomáhat fyzicky, tak jsme přispěly úklidovým nářadím, snad to pomůže.

Máme radost, že je v obci opět otevřena hospoda, a doufáme, že to bude ku prospěchu všech občanů a školních akcí.

Za klub důchodců
Miluše Ziková

Hřebčín a Jezdecká škola Equus Kinsky

Letní paralympijské hry v Paříži 2024

Svých již třetích paralympijských her v řadě se účastnila česká parajezdkyně Anastasja Vištalová, jejíž čtyřnohá partnerka klisna jménem First Love je ustájena v Jezdecké škole v Hradištku, kde obě trénuje Libuše Půlpánová.

Účast na paralympijských hrách byla velkým zážitkem nejen pro celý pararezurní tým z Hradištku, ale i pro příznivce jezdeckého sportu. Díky tomu, že se paralympijské hry konaly v Evropské unii na ně mohli zavítat i čeští fanoušci. Jezdkyni i její tým navštívila ještě před olympiádou v Hradištku hejtmanka

Středočeského kraje paní Petra Pecková a následně přijela osobně podpořit paraspportovce i na LPH do Paříže. Byla z atmosféry a vřelého přijetí sportovců s handicapem velmi nadšená a na atmosféru pařížských her bude dle svých slov ještě dlouho v dobrém vzpomínat. Z jejích slov citujeme: „Nastla skončila na 14. olympijském místě. Při svém postižení zajela skvělou jízdu. Tady v Paříži ani nemusí cinkat zlato, vítězové jsou tu pro mě úplně všichni. Všichni překonávají sami sebe, perou se statečně se svými hendikepy a šíří kolem nás pozitivní náladu. A tu krásnou pařížskou atmosféru si budu pamatovat ještě opravdu dlouho.“

Anastasja Vištalová soutěží ve skupině jezdců s nejtěžším handicapem. V této kategorii se sešlo celkem 22 jezdců (pozn. při Letních paralympijských hrách v Paříži 2024 soutěžilo v jezdecké disciplíně celkem 76 dvojic napříč pěti kategoriemi

handicapu v režimu muži a ženy dohromady). Anastasja předvedla velmi pěknou drezurní úlohu bez žádných velkých chyb.

Účast na LPH v Paříži byla pro celý tým organizačně, fyzicky i psychicky velmi náročná, přesto jsme však rádi, že jsme mohli reprezentovat Českou republiku ale i Jezdeckou školu v Hradištku v tomto krásném prostředí a mezi velmi kvalitní konkurencí, a již se těšíme na další výzvy!

Petr, Líba a Petr jun. Půlpánovi

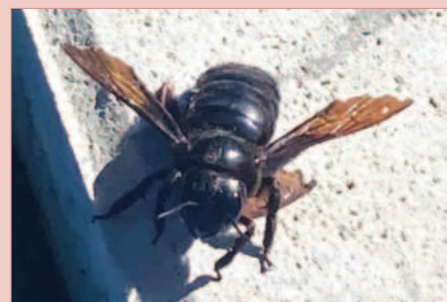
Černá včela již i v Hradištku

zdroj <https://www.dezis.eu/aktuality/obri-vcela-zvana-letajici-cerny-asfalt-je-v-cesku-stale-castejsi-6/>

Možná jste už ji také někdy viděli a sami sebe se ptali, zda vás náhodou nešálí zrak. Dočista černá včela, která připomíná černý asfalt v letu, se v České republice vyskytuje čím dál častěji. Navzdory tomu, že může působit mohutně a nebezpečně, protože dosahuje klidně i tří centimetrů na délku, ve skutečnosti je zcela neškodná. Velký pracant Odbornou terminologií jde o takzvanou drvodělkou fialovou. Je poměrně vzácná, jakkoliv se vyskytuje stále častěji a všimá si jí tak už i veřejnost. Jde o potulného tvora, který nežije ve společenstvu jako jiné včely. Nejčastěji jsou drvodělky v nižších polohách, na našem území pak zejména v okolí řek a na jižní Moravě. Naopak na horách na ni prakticky nenarazíte. Velmi rády mají místa, kde se nachází ztrouchnivělé dřevo. Jak už její

název napovídá, do dřeva se pustí ráda. Stále významnější roli však bude hrát v systému opylování, kde navíc zvyšuje druhovou pestrost, což je žádoucí jev. Drvodělky jsou větší než klasické včely. Dokonce jde o vůbec největší včely, které se v České republice vyskytují. Z toho důvodu mohou působit určitý respekt. Pokud se jim daří, tedy mají dobrou výživu a je teplo, mohou být dokonce větší než sršeň. Obavy nejsou na místě. Oproti němu ale není v žádném ohledu nebezpečná. Můžeme se ji obávat dokonce ještě méně než klasické včely. Je velmi plachá a vyhýbá se jakémukoliv pohybu. Dala by se svým způsobem přirovnat ke čmelákově, který také nedokáže ublížit. V žihadle totiž nemá žádný jed, používá ho jen jako kladélko. Teoreticky by mohla

kousnout, protože má kusadla uzpůsobené ke zpracování dřeva. Ale to byste ji museli lapit do ruky. Lidé by tuto včelu v žádném případě neměli chytat nebo ji snad dokonce zabíjet. Je neškodná a pro náš ekosystém velmi žádoucí.

Černá včela vyfocena v Hradištku 21. 9. 2024

Cyklovýlet s panem Václavem Kořánem

V sobotu 24. srpna 2024 proběhly v Kersku oslavy významného výročí – 90 let od založení této oblíbené lesní rekreační osady. Oslavy byly zahájeny v 9 hodin ráno cyklovýletem po Kersku, kterého se zúčastnila velmi důstojná řada místních obyvatel i návštěvníků. Vedoucím této cyklistické vyjíždky byl pan Václav Kořán, který všem přítomným ukazoval nejen krásy Kerska, ale i jeho okolí.

Sraz účastníků byl naplánován u občerstvení u hlavní silnice, odkud se celý peloton vydal na čtyřhodinovou jízdu. Cyklisté projížděli malebnými zákoutími Kerska, přičemž pan Kořán, známý svou vynikající kondicí, zcela dominoval tempu výletu. Jeho výkon byl skutečně obdivuhodný. Po celou dobu byl hlavní hnací silou skupiny a jeho energie byla pro ostatní účastníky velkou inspirací. Kromě Kerska jsme zavítali k Labi, na hřbitov v Hradištku, k zaniklé vesnici Kří, Na Zámek, k soše Panny Marie, ke Kerským rybníčkům,...

Během trasy si cyklisté mohli vyslechnout různé zajímavosti o historii a přírodních krásách této oblasti a současně poznat příp. sousedy, užít si čerstvý vzduch a sluncem zalité dopoledne. Účastníci se shodli, že Kersko si během svého devadesátiletého vývoje udrželo svůj půvab. Zůstává nadále místem, které spojuje generace a uchovává si svou jedinečnou atmosféru.

Oslavy výročí pokračovaly i po skončení cyklovýletu, kdy se návštěvníci mohli těšit na další připravený program v Restauraci u pramene, což je původní klubovna zahrádkářského svazu, kterou postavili „ZAHŘÁDKÁŘI KERSKU“ svépomocí a dodnes ji vlastní.

V restauraci bylo možné mimo povídání o dějinách Kerska také shlédnout promítání dobových fotografií a filmových záběrů.

Děkujeme, byl to nezapomenutelný oslavný den.

Andrea Melíšková

pozuánka

Kroužek deskových her

Předškoláci a školáci 1. stupně

Každý pátek

Od 16:45 do 18:15 hod.

Ve školní jídelně v budově OÚ

Zvelebovací a okrašlovací spolek Kersko

V sobotu 7. 9. 2024 proběhla v restauraci U Pramene výroční schůze Zvelebovacího a okrašlovacího spolku Kersko.

Uplynulé období bylo vyhodnoceno jako úspěšné. Nájemní smlouvu na restauraci byla prodloužena panu Karbanovi a proběhla volba předsedy. Zvolen byl opětovně pan René Elstner.

František Alexander Elstner

Jedním ze slavných obyvatel Kerska byl cestovatel a spisovatel František Alexander Elstner.

Narodil se 11. dubna 1902 v Praze a zemřel 8. září 1974, tedy právě před padesáti lety.

F. A. Elstner studoval práva a filosofii, absolvoval kurs pro výchovu učitelů a také se věnoval studiu cizích jazyků. Díky francouzské chůvě ovládal jako svůj druhý rodný jazyk francouzštinu.

Po dokončení studií nastoupil jako učitel do obecné školy v Brandýse nad Labem a až do roku 1935 učil ve školách v okolí Staré Boleslavi, s přerušením během dvou expedic do Afriky. Od roku 1916 byl aktivní ve skautingu, stal se prvním československým účastníkem mezinárodní Lesní školy v Anglii a od roku 1923 zakládal Lesní školy v Československu.

Působil jako dopisovatel motoristických časopisů a také jako rozhlasový reportér. Vydával knihy o motorismu, odborné knihy o automobilech a věnoval se bezpečnosti silničního provozu. Od redakce Motor revue dostal v roce 1926 půjčku na motocykl A.J.S. se sajdkárou, se kterým se vydal na první zahraniční cesty.

Od roku 1932 podnikal zahraniční cesty a propagoval výrobky československého automobilového průmyslu. Mimo cest po Evropě navštívil dvakrát severní Afriku s vozy Aero, projel severní i jižní Ameriku s vozy firmy Škoda, od New Yorku až po Buenos Aires, napsal řadu cestopisů a pořádal cestopisné přednášky.

Později byl zaměstnán v propagaci firmy Škoda, během okupace psal knihy, spolupracoval s Lucerna-filmem a v divadle Jára Kohouta psal divadelní hry.

Po válce se stal zahraničním zpravodajem Mladé fronty v Paříži a připravoval další cesty. V roce 1947 podnikl společně s manželkou a synem rekordní jízdu s vozem Aero Minor z Prahy přes Saharu do Guinejského zálivu a zpět. Po převratu v roce 1948 mu byly další cesty zakázány, nesměl vycestovat do zahraničí, a také byl donucen po několika let pracovat jako dělník na stavbách socialismu. Poté se vrátil k literární činnosti, pořádal cestopisné přednášky a Hodinky bezpečnosti v silničním provozu, psal knihy o pobytu v přírodě a podporoval skautské hnutí. Marně žádal o povolení dalších automobilových výprav, například připravené expedice Peking – Praha.

V roce 1959 mu byla povolena jeho poslední zahraniční cesta, propagační jízda s vozem Škoda Octavia do Sovětského Svazu. Do konce života byl literárně činný, knihy psal na chatě v Kersku, vystupoval v rozhlasu a televizi a v Kersku natáčel pořady o táboření. Zemřel v roce 1974 v Praze.

Významné zahraniční cesty:

- 1932 - Aero 500 (jednoválec 499 cm³), Balkán 3 700 km
- 1933 - Aero 662 (dvouválec 662 cm³), severní Afrika „Aerospexor“ (Itálie, Libye, Tunis, Alžír, Maroko, Španělsko, Francie) 14 000 km
- 1934 - Aero 1000, severní Afrika „Modrý tým“ (Francie, Alžír, Maroko, Španělsko) 17 600 km
- 1935 - Aero 30, Anglie, Skotsko (jezero Lochness) 7 500 km
- 1936 - Škoda Popular 998 cm³ Severní Amerika (USA, Mexiko) 98 dní, 25 000 km
- 1937 - Škoda Rapid jihovýchodní Evropa, Rumunsko k Černému moři
- 1938 - Škoda Popular 1101 cm³, Jižní Amerika (Uruguay, Argentina) celkem 36 000 km včetně cesty lodí, auto vystaveno na Pařížském autosalonu 1938
- 1947 - Aero Minor 615 cm³ Afrikou k rovníku do Guinejského zálivu a zpět (28.10. – 31.12.1947) 13 110 km
- 1959 - Škoda Octavie propagační jízda Sovětským svazem 12 000 km

Vydané knihy:

- 1927 - Kniha o uzlech, Svaz skautů
- 1931 - Šoférovi do kapsy, B. Kočí, vydání Č a N
- 1932 - Zlatá kniha motorismu, Čs. Autoklub
- 1932 - Správkárna v kapse, B. Kočí
- 1933 - ABC motoristy, B. Kočí
- 1934 - Aero, malý vůz na velké cesty, Fr. Řivnáč
- 1935 - Aero 30 HP, Melantrich, vydání Č a N
- 1940 - Tango Argentino, J. Albert
- 1941 - Na jih od Bengazi, J. Albert
- 1946 - Evropan se vrací, J. Albert, 2. vydání 1947
- 1947 - Benzínové opojení, Československý Kompas v Praze
- 1948 - Lovci kilometrů, Česká grafická unie
- 1956 - Saharou a pralesem, SNDK, 2. vydání 1959
- 1957 - S kamerou a za volantem třemi díly světa, SNDK
- 1959 - Dobrodružnou stezkou, SNDK, 2. vydání 1965 edice OKO, 3. vydání 1970, další polsky a slovensky
- 1959 - Vázání uzlů, SNTL
- 1961 - Šťastnou cestu, Octavie!, Svět sovětů
- 1962 - Dovedu to!, SNDK edice OKO, 2. vydání 1970, další srbochorvatsky
- 1964 - Tři kluci a km, SNDK
- 1966 - Motorové opojení, SNDK, 2. vydání 1976
- 1966 - Věci z jednoho pokoje, Profil
- 1967 - Pedro, SNDK
- 1968 - Uzly a laso, Profil, 2. vydání 1991
- 1969 - Automobily včera, dnes a zítra, Albatros edice OKO
- 1970 - Zálesácká kuchyně, Naše vojsko, 2. vydání 1991, 3. roku 2023
- 1970 - Dovolená pod stanem a s karavánem, Práce
- 1971 - Pan Trabant a bílá slečna, Profil
- 1971 - Dobrodružné cesty světem, Orbis

Pro Novinky obce Hradištko-Kersko zpracoval a fotografie z rodinného archivu poskytl

René Elstner

Rozloučení s létem v Kersku

Poslední sobota letních prázdnin 31. 8. nemohla patřit jiné akci než dětskému dni v Kersku „Rozloučení s létem“. Zábavné odpoledne přilákalo 107 soutěžících dětí, které se pustily do plnění úkolů. Každého po splnění všech 12 úkolů čekala hodnotná odměna ve formě dárkových balíčků od našich sponzorů Rohlik.cz a M&M Reality.

Tradičním bodem programu byla přehlídka masek. Některé maskované děti nás obohacovaly parádní písničkou nebo básničkou. Za svoje výkony a masky byly všechny děti odměněny potleskem a deset nejlepších masek obdrželo zábavné dětské společenské hry. Představení kouzelníka, žongléra a klauna Roberta v jedné osobě opět vykouzlilo nejeden úsměv na tvářích našich ratolestí, ale i dospěláků. Na závěr nechyběl tradiční konfetový ohňostroj, který vzal trochu vítr, takže vzpomínky na něj jsou na hřišti stále k vidění.

Součástí slunečného odpoledne byla opět také charitativní akce na podporu Nadace Leontinka, která pomáhá dětem i dospělým, co špatně vidí. V charitativní bazarce, který připravily samy děti, si návštěvníci mohli koupit již nepotřebné hračky, knížky, stavebnice, ... Dětem se prodejem jejich hraček podařilo vybrat rekordních 14.305,- Kč. Vybrané peníze zaplatí plavecko-rehabilitační pobyt pro nevidomého Matěje a Kačenku, a taky ještě něco zbyde pro nějakou šikovnou světelnou pomůcku pro děti z rané péče.

Za Zvelebovací a okrašlovací spolek Kersko („Zahrádkáře“), jakožto pořadatele, bych chtěl moc poděkovat Všem, kteří nám s akcí pomáhali. Dárky věnovala společnost Rohlik.cz, zastoupená panem Martinem Beháněm a M&M reality holding a.s., zastoupená panem Petrem Baliharem, který zároveň zajistil skákací hrad, na kterém se děti náležitě vyřádily. Ritě Kovářové děkujeme za parádní Neviditelnou výstavu. O bezvadné ozvučení a hudební show se postaral opět Jirka Kamlach.

Obrovské díky pochopitelně patří také Všem, kteří nám pomáhali u jednotlivých stanovišť. A budu se opakovat, bez Vás by to prostě nešlo! Také díky celému personálu Restaurace u Pramene, že se o nás zodpovědně starali, abychom neměli prázdná břicha. Nesmím zapomenout tradičně poděkovat také počasí. Budeme se těšit za rok na viděnou.

Za „Zahrádkáře“
Roman Melíšek

Hrabalova chata

Hrabalova chata v Kersku bude ještě více autentičtější

V květnu se díky Středočeskému kraji a Polabskému muzeu otevřela veřejnosti Hrabalova chata v Kersku. I díky podpoře veřejnosti se mohla vybavit autentickými předměty z doby, kdy zde žil Bohumil Hrabal. Každý detail byl pečlivě laděn tak, aby to vypadalo, jako by si Hrabal jen na chvíli odběhl.

Mezi hledanými předměty byla také legendární deka s britskou vlajkou, kterou Hrabal dával přes zábradlí a větral na ní peřiny. Tento vzácný kousek osobně Polabskému muzeu daroval britský velvyslanec Matt Field z Britské velvyslanectví v Praze - British Embassy Prague, který je milovníkem knih a myšlenek pana Hrabala a Kersku mu přirostlo při návštěvě u nás v regionu k srdci.

*převzato: Facebook
Středočeský kraj - oficiální stránka*

Britský velvyslanec Matt Field a hejtmanka Středočeského kraje Petra Pecková

Foto z filmu Slavnosti sněženek

Tenisový klub Kersko

V těchto podzimních Novinkách mi dovoluji shrnout celou letošní sezonu našeho spolku.

Na úvod bych vyzdvihl jednu důležitou zprávu. Za dlouholetou podporu TKK a k letošnímu významnému životnímu jubileu, jsme udělili čestné členství v našem spolku, paní Jaroslavě Šrejberové, která má tenis v srdci a moc se těšíme na další setkání nejen v klubu.

Na jaře jsme se zúčastnili akce Uklidíme Česko, při které jsme okolí tenisového areálu zbavili odpadků a hlavně velkého množství listů. Pro úspěch akce nám pan starosta nechal přistavit kontejner, který jsme téměř celý naplnili a za který děkujeme.

Letošní sezona se nám zase trochu zpozdila z důvodu velmi vlhkého podkladu kurtů. Ostatní tenisové areály již byly v plném provozu a naši členové jejich

hráčům jen tiše záviděli. Popravdě někteří i hlasitě. Započítat brigády bylo možné až od poloviny května. Zprovoznit kurt č. 1 se nám podařilo v sobotu 8. června 2024 a kurt č. 2 hned druhý den v neděli.

Tímto bych chtěl poděkovat všem zúčastněným, kterých je rok od roku stále méně. Nově jsme zprovoznili pro hráče rezervační systém, který bude vyhodnocen pro případné používání v další sezoně.

První turnaj jsme uspořádali 6. 7. 2024, kde hlavní ceny daroval Rudolf Lain, za které mu velice děkujeme.

Od 9. 7. 2024 se ujal jako hlavní dobrovolný organizátor Martin Bíža, za podpory Jaroslava Kaifera, Jirky Čermáka a Václava Cidlíny, již z loňského roku známého tzv. „Pinkání“, které se konalo tradičně o prázdninách v úterý a čtvrtek v dopoledních hodinách, při kterém se děti mohou zdokonalovat v tenisových dovednostech. Doufám, že jsme touto akcí udělali radost nejen dětem, ale i jejich rodičům.

10. 8. 2024 jsme uspořádali „Dětský den s tenisem“ při kterém děti plnily úkoly a za odměnu získaly zmrzlinu a malé dárečky. Bohužel díky mé indispozici letos nebyl závěrečný „hod na předsedu“, tak doufám, že příští rok si to děti vynahradí :-)

Další turnaj „Kerský wimbledon“ jsme odehráli 7. 9. 2024, tedy poslední krásný víkend před ničivými povodněmi. Tímto ještě jednou gratuluji mladým vítězům Sofii a Václavovi a všem postiženým katastrofou přeji hodně sil.

V listopadu bychom chtěli ještě za podpory přistavení kontejneru od pana starosty, uklidit listí v okolí areálu a hlavně pod kaštanem Bohumila Hrabala, aby vydržel co nejdéle.

*Bořek Holubec
předseda Tenisového klubu Kersko, z. s.*

Poděkování

nadace leontínka

Není to pohádka, i když to jako pohádka zní - na charitativním dětském bazárku pro Leontínku, který na konci prázdnin pořádají ti nejmilejší obyvatelé z obce Hradištko-Kersko, se letos vybrala úžasná částka 14.305,- Kč! ... a to ještě dříve, než začal kouzlit Kouzelník Roberto!

Za tato kouzla totiž mohou jen a pouze Zahradkáři Kersku a jejich kamarádi.

A také 11letá Anička s Adélkou, které bazárek již čtvrtým rokem pořádají! Vybrané peníze zaplatí plavecko-rehabilitační pobyt pro nevidomého Matěje a pro Kačenku a taky nějakou šikovnou světelnou pomůcku pro děti z rané péče.

Děkujeme všem princeznám a dalším pohádkovým i nepohádkovým bytostem, které letos do bazárku přispěly!

*Nadace Leontínka
(převzato: Facebook)*

Letošní extrémní projevy počasí

Koncem července a začátkem září nás zasáhly dvě přírodní katastrofy. Nejprve, 27. července, se přehnala nad Hradištěm prudká bouře, a následně v září přišly povodně.

Ty nás a celé střední Labe naštěstí příliš nezasáhly. V Hradištku zůstalo Labe zhruba metr pod úrovní povodně z roku 2006, ale červencová bouřka nám způsobila velké potíže a značné škody. Šlo o další projev bouřlivého počasí a na Moravě se vyskytla za posledních 30 let již druhá pětisetletá voda.

Následky prudké bouře v Hradištku

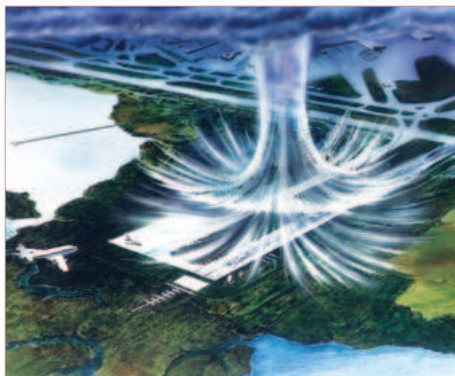
Bouřka a supercela

Ve večerních hodinách 27. července dorazila nad Hradišťko bouřka, zdánlivě jedna z mnoha, zdržela se asi jen 15 minut, ale v pásu přibližně od Hradišťka po jezero v Sadské napáchala četná škody. Rozsahem, ani množstvím srážek nebyla nijak zásadní, nicméně doprovázel ji výrazný sestup studeného vzduchu, takzvaný downburst, při němž se rychlost větru pohybovala výrazně přes 100 km/h.

Bouřka vzniká, když se teplý a vlhký vzduch rychle zvedá do vyšších vrstev atmosféry, což může být způsobeno slunečním zářením, které zahřívá zemský povrch, nebo setkáním různých vzduchových hmot. Tento proces zvedání vzduchu se nazývá konvekce. Jak vzduch stoupá, ochlazuje se a dochází ke kondenzaci vodní páry, což vede k tvorbě kumulonimbů – vysokých bouřkových mraků. V těchto oblacích se tvoří silné vertikální proudy vzduchu. Vzduch stoupající vzhůru přináší vlhkost a energii, zatímco klesající vzduch vytváří silné poryvy větru. Během tohoto procesu se kapičky vody a ledové krystalky ve vrcholcích oblaků srážejí a vytvářejí srážky. Tyto srážky padají zpět dolů, což způsobuje silné deště, kroupy, nebo dokonce sníh, pokud jsou podmínky dostatečně chladné. Tření mezi kapičkami a ledovými krystaly v bouřkovém oblaku vede k hromadění elektrického náboje. Tento rozdíl v náboji mezi různými částmi oblaku nebo mezi oblakem a zemí vyvolává elektrické výboje, známé jako blesky. Dopravným jevem blesku

je hrom, což je zvuková vlna způsobená rychlou expanzí vzduchu při zahřátí bleskem. Bouřky často přinášejí prudké změny počasí, jako jsou náhlé přivalové deště, nárazový vítr, kroupy a blesky. Vznikají nejčastěji v létě nebo v oblastech s vysokou vlhkostí a teplem, kde se rychle vytváří konvekce a tvoří se silné bouřkové systémy.

Supercela je obávaný typ bouřky, který výrazně převyšuje běžné bouřkové systémy svou silou a organizací. Zatímco běžné bouřky jsou často krátké a neuspořádané, supercela může přetrvávat celé hodiny a přinášet extrémní povětrnostní jevy, jako jsou ničivá tornáda, obrovské kroupy a prudké lijáky. Jedním z klíčových faktorů při vzniku supercely je tzv. stříh větru. Jednoduše řečeno, stříh větru znamená, že rychlost a směr větru se s výškou dramaticky mění. Tato změna způsobuje rotaci vzduchu, což je základním stavebním kamenem pro vznik mezocyklóny – rotujícího vzdušného víru uvnitř bouře. Právě tato rotace dává supercele její charakteristickou sílu a dlouhou životnost. Když stříh větru dostatečně posílí rotaci vzduchu uvnitř bouřky, vzniká mezocyklóna, což je obrovský rotující sloup vzduchu, který se nachází několik kilometrů nad zemí. Mezocyklóna je klíčovým prvkem supercely a její přítomnost často předznamenává extrémní povětrnostní podmínky. Pokud se tato rotace rozšíří až k zemskému povrchu, může dojít ke vzniku tornáda, které je jedním z nejničivějších přírodních jevů. K tomu u nás, naštěstí, nedošlo. Supercely jsou známé svou schopností vyvolat extrémní počasí. Mohou přinést vydatné srážky, které vedou k záplavám, obrovské kroupy, jež ničí střechy a automobily, a silné větry schopné lámat stromy a ničit budovy.

Downburst

Downburst

Tento jev, jehož název zatím nemá český ekvivalent, představuje silný a náhlý sestupný proud vzduchu, vytvářející intenzivní vítr. Downburst vzniká v kontextu

silných bouřkových systémů, kde se setkáváme s dramatickými vertikálními pohyby vzduchu. Jak srážky sestupují dolů skrz teplejší, vlhký vzduch, začínají se odpařovat, což způsobuje ochlazení okolního vzduchu. Tento ochlazený vzduch se stává hustší a těžší, což způsobuje jeho rychlý sestup směrem k zemi.

Když tento ochlazený vzduch konečně dosáhne povrchu, jeho energie se uvolní v intenzivním výbuchu. Vzduch se šíří vodorovně ve všech směrech, vytvářející silné a nečekané poryvy větru, které mohou mít devastující účinky. Tento náraz může být tak silný, že je často srovnáván s účinky tornáda, ačkoliv jeho mechanismus je odlišný.

Downbursty se dělí na dva hlavní typy podle jejich velikosti a rozsahu: microburst a macroburst. Microburst, jak název napovídá, je menší variantou, s průměrem do 4 kilometrů. Přestože je menší, jeho účinky mohou být mimořádně ničivé. Na druhé straně, macroburst je větší, s průměrem přes 4 kilometry, a jeho účinky se rozprostírají na širší oblast, což může vést k rozsáhlým škodám.

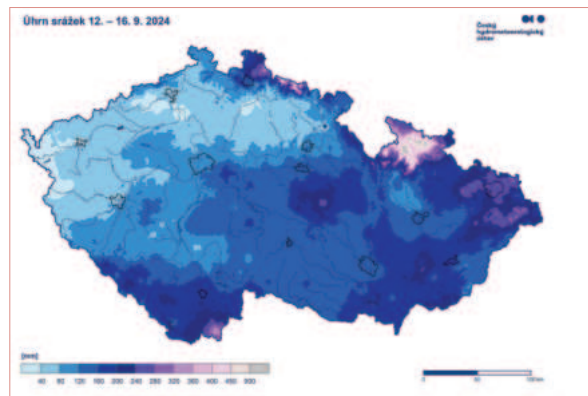
Tyto poryvy způsobují vážné škody na budovách, vyvracejí stromy a poškozují elektrické vedení. V oblasti letectví jsou downbursty obzvláště nebezpečné. Náhlé změny v rychlosti a směru větru mohou ohrozit letadla při vzletu nebo přistání, což může vést k nebezpečným situacím, včetně havárií. Každé dopravní letadlo je dnes vybaveno radarem, který dokáže identifikovat nebezpečné vzestupné i sestupné proudy.

Kde se bere tolik energie? Je to vlastně hrozně jednoduché. Slunce dodává každému metru čtverečnímu ve vzdálenosti Země cca 1350 W. V našich končinách to je v létě něco přes 1000 W/m². Chcete-li 1 kJ za sekundu. Kilometr čtvereční, to už je 1 TJ (miliarda joulů). Atomová bomba svržená na Hirošimu měla energii 63 TJ. To je tolik, kolik dodává Slunce každou sekundu na plochu 63 km². Chcete-li 3,5krát plocha katastru Hradišťka.

Energie je tedy v letní den opravdu dost. Je to potřeba. K odpaření 1 l vody je totiž nutných 2260 kJ. Energie první atomové bomby by postačila k odpaření „pouhých“ 28 tun vody. To by nám zalilo 2,8 hektaru jedním milimetrem srážek. Nic moc.

No a teď si představte, že se výrazně přehřeje celé Středozemní moře, které bylo v srpnu na řadě míst teplejší než 30 stupňů, voda se odpaří a, bohužel, doputuje do střední Evropy, kde se díky systému

tlakových výší, které ji nepustí dál, jednoduše vyprší. Tak vznikly současné povodně. Stačilo, aby je tlaková výše nepustila dále k severu a naprostá většina srážek vypršela nad Rakouskem, Českem, západním Slovenskem a jihem Polska. V Jeseníkách např. napršelo za 4 dny přes 500 mm srážek, což je přibližně tolik, kolik naprší v Hradištku za celý rok. V Hradištku úhrny dosahovaly jen něco přes 70 mm, i tak to je relativně dost.

Úhrn srážek 12. - 16. 9. 2024

Jak se předpovídá počasí?

Dnešní předpověď počasí je výsledkem složitého procesu, který propojuje moderní technologie s vědeckými poznatky. Začíná sběrem dat z různých zdrojů, pokračuje jejich analýzou a modelováním atmosférických jevů a končí interpretací a distribucí předpovědí. Základem každé předpovědi je sběr dat. Satelity kroužící kolem Země nepřetržitě monitorují atmosféru a poskytují údaje o teplotě, vlhkosti a oblačnosti. Na povrchu země jsou umístěny meteorologické stanice, které měří lokální podmínky, jako je teplota, tlak vzduchu a rychlost větru. Radary sledují srážky a pohyb bouřkových systémů, zatímco meteorologické balóny sbírají data z vyšších vrstev atmosféry.

Po získání dat přichází na řadu jejich analýza. Meteorologové shromažďují informace z různých zdrojů a vytvářejí aktuální obraz atmosféry. Tento obraz porovnávají s historickými daty, aby identifikovali vzorce a trendy, které by mohly ovlivnit budoucí vývoj počasí. Následně se využívají numerické modely, které simulují chování atmosféry na základě fyzikálních zákonů. Tyto modely zpracovávají obrovské množství dat a vytvářejí prognózy vývoje počasí. Vše se poté zpracovává na superpočítačích a vzniká předpovědní model. Modely zahrnují různé faktory, jako je pohyb vzduchových hmot, teplota, vlhkost a tlak. I přes pokročilost numerických modelů musí meteorologové jejich výsledky interpretovat. Kombinují různé modely, zvažují aktuální podmínky a berou v úvahu historické trendy. Výsledkem je finální předpověď, která zahrnuje nejen očekávané teploty a srážky, ale také pravděpodobnost výskytu extrémních jevů, jako

jsou bouřky či vichřice. Předpovědi jsou následně zveřejňovány prostřednictvím různých kanálů – od televizních zpráv po mobilní aplikace. Současně se počasí neustále sleduje a předpovědi se průběžně aktualizují, aby co nejpřesněji odpovídaly aktuálním podmínkám. Díky neustálému rozvoji technologií a lepšímu porozumění atmosférickým procesům se přesnost předpovědi počasí stále zvyšuje, což umožňuje lepší přípravu na různé meteorologické jevy.

Proč tedy povodeň předpovědět lze a bouřka nikoliv?

Předpovídání bouřek je velmi obtížné kvůli složitým atmosférickým procesům a dynamickým změnám, které na ně mají vliv. Bouřky často vznikají z drobných a místních změn v atmosféře, které jsou obtížné zjistitelné. I nepatrné změny v teplotě, vlhkosti nebo proudění vzduchu mohou vést k bouřce, což předpověď činí náročnou.

Další překážkou je nelineární (nepřímocharé) chování atmosféry, kdy i malé odchylky v počátečních podmínkách mohou způsobit velké rozdíly ve výsledku. Tento jev je známý jako „efekt motýlích křídel“. V praxi to znamená, že i drobná změna v teplotě nebo vlhkosti může buď spustit bouřku, nebo jí zabránit. Bouřky se také často vyvinou velmi rychle, někdy během několika minut, a jejich přesnou polohu, čas a intenzitu je těžké odhadnout, protože to vyžaduje velmi aktuální a přesná data, která není snadné v reálném čase získat.

Dalším problémem jsou meteorologické modely, které mají omezené rozlišení. Bouřky jsou často menší, než jaké rozlišení modely poskytují, takže nemusí být schopny zachytit všechny detaily potřebné pro přesnou předpověď. Na vznik bouřek má vliv také prostředí, například topografie, jako jsou hory a údolí, a interakce mezi různými vzduchovými hmotami. Tyto faktory mohou být velmi lokální a obtížně předvídatelné.

V případě povodní, byla situace zjevná již v pondělí. Všechny předpovědní modely se shodly na tom, že nad střední Evropou bude intenzivně pršet. Trochu se lišily jen tím, kde přesně pršet bude. Dnes už víme, že to za nás odskákala severní Morava. Mohutná tlaková níže skutečně dorazila v pátek 13. a jak to dopadlo víme ze zpravidajství. Jednou z mála pozitivních zpráv může tentokrát být fakt, že v současné době skutečně umíme předpovědět takovouto situace dopředu a především, že na ni vodohospodáři a státní správa v dostatečném předstihu začali reagovat. Labe se u nás naštěstí z břehů nevyhlilo

a na rozdíl od menších toků zvyšovalo svoji hladinu velmi zvolna. Situace by pravděpodobně vyvíjela jinak, kdyby největší rozsah srážek ležel západněji a nejvíce přišlo v Krkonoších a Orlických horách. Pak bychom se 100leté vodě asi nevyhnuli.

Lehce depresivní závěr

Letošní přírodní pohromy v podobě silných bouřek a povodní opět ukázaly, jak nepředvídatelné a ničivé mohou být extrémní projevy počasí. Nárůst těchto extrémních událostí, jako jsou bouřky nebo povodně, můžeme přisuzovat stále výraznějším projevům klimatické změny, která zesiluje teplotní a vlhkostní extrémy.

Vzhledem k předpovědím o rostoucí nestabilitě počasí v nadcházejících letech je zřejmé, že se na takové situace musíme lépe připravit. To zahrnuje investice do zlepšení infrastruktury, i do systémů včasného varování a krizového řízení. Kromě toho bude nutné posílit prevenci a ochranu před povodněmi, aby se minimalizovaly škody, zejména v oblastech, kde je riziko záplav vysoké.

Z dlouhodobého hlediska nás čeká úkol přizpůsobit se změnám klimatu a přijímat opatření k jejich zmírnění. K tomu patří jak zodpovědnější nakládání s přírodními zdroji, tak investice do ekologických technologií, které pomohou snížit globální emise a tím omezit růst teplot. Obávám se však, že si jednoduše odhlasujeme, že je vlastně vše v pořádku a nic závažného se neděje.

Ing. Vladimír Libý

Labe u elektrárny v Hradištku

Historie obce *Hradištko Kersko*

Labský přívoz v Hradištku

Řeka Labe přináší lidem v Polabí řadu pozitivních, tak i negativních situací. Byla zdrojem obživy, dopravní tepnou a přinášela tolik potřebnou vodu, které bohužel bylo někdy až přespříliš. Řeka se stala také jakousi přírodní hranicí, přes kterou bylo nutné se čas od času přepravit. Když pomíneme individuální použití loďky či voru, potom pro hromadnou přepravu je možno využít brodů, mostů a přívozů. Nevýhody brodů jsou evidentní, mosty byly pro oblast Kerska příliš daleko a tak nejvhodnější se ve své době jevil přívoz. Nejbližší historicky zaznamenaný přívoz byl v Litoli.

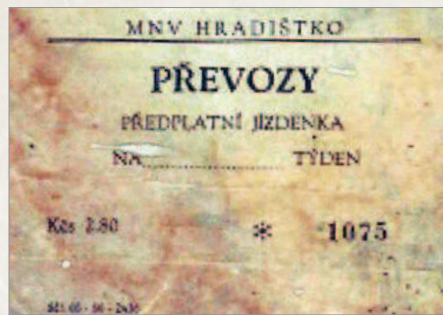
Koncem 19. století si poděbradský velkostatek v Kostomlatech nad Labem uvědomil nutnost lepšího ekonomického kontaktu s vesnicemi na druhém břehu Labe. Ve spolupráci s obcí Hradištko byly na obou stranách vybudovány přístupové komunikace, pořízena převozní pramice a do funkce prvního převozníka byl jmenován pan Jan Košťiř, který sloužil od roku 1895 až do roku 1926. Po roce provozu zakoupil velkostatek velký dřevěný prám pro přepravu vozů, automobilů či dobytka. Po 1. světové válce přešel přívoz pod obec Hradištko, která se o něj pečlivě starala. V roce 1926 zakoupila nový železný prám a zrekonstruovala přístupové silnice na obou březích i mostek přes potok na kostomlatské straně a nechala postavit jednoduchý domek pro převozníka.

Následníkem pana Košťiře byl v roce 1926 Václav Tržický, jehož nástup ještě v téže roce poznamenala velká povodeň,

při níž ohromný nápor vody zpětrhal veškerá kotvení prámu a odnesl ho daleko po proudu. Další velká povodeň přišla v roce 1930, kdy její následky alespoň z části zmírnily v té době probíhající splavňovací práce na Labi.

Bývalý dům pro převozníka (foto rok 2018)

Jeden z druhů převozních lístků

Dalším převozníkem byl pravděpodobně Antonín Hegr, kterého asi v roce 1936 vystřídal Antonín Dvořák, který sloužil během 2. světové války až do roku 1953. Poté 1. 1. 1954 - 30. 4. 1954 Jaroslav Bláha, 1. 5. 1954 - 31. 12. 1954 Alois Šťastný, 1. 1. 1955 - 31. 12. 1957 František Zumr. Od 1. 1. 1958 převáží Pavel Malýš, a to až do 26. 10. 1964, kdy ho 27. 10. vystřídává Josef Bláha, který končí 21. 2. 1969. Pan Bláha přistavěl u domku převozníka další místnosti a verandu a zajímavostí u něj je i to, že byl posledním převozníkem za pevný měsíční plat necelých 1.000,- Kč.

Další pracovníci se na přívozu střídali v rychlém sledu. František Zumr převážel jeden měsíc, Tržický Josef pět měsíců a do konce roku 1969 Václav Zahrádka. 1. 1. 1970 nastoupil jako historicky poslední převozník Oldřich Chlup, který již neobýval převoznický domek a převážel až po předchozí domluvě.

Převozní prám byl již v roce 1964 pronajat a později prodán Povodí Labe a definitivní konec se datuje k 1. 1. 1979, kdy bylo demontováno potřebné vybavení a odprodán domek pro převozníka.

Během své existence byl přívoz intenzivně využíván a to až do poloviny šedesátých let. Ve všedních dnech se jednalo o přepravu osob a nákladů k železniční stanici v Kostomlatech nad Labem. V sobotu a neděli se převáželi chatari směřující do blízkého Kerska.

Mgr. Václav Kořán

Hradištský přívoz - rok 1935

Místo, kde byl přívoz - rok 2018